

גמ"ר 5395/12/12 - מדינת ישראל נגד חן עופר

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

12 אפריל 2015

גמ"ר 5395-12-12 מדינת ישראל נ' עופר

בפני	כב' השופטת דלית ורד
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	חן עופר

החלטה

בקשה להתיר למאשימה להגיש כראיה נוספת את חוות דעתו של בוחן התנועה, דן בירס, (להלן-בוחן התנועה), שנערכה ביום 24.11.14.

כנגד הנאשם הוגש כתב אישום בגין גרימת מוות ברשלנות בניגוד לסעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ביחד עם סעיפים 64 ו- 40 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961.

בכתב האישום נטען כי ביום 7.10.12, סמוך לשעה 05:45, נהג הנאשם באוטובוס של חברת דן, מ.ר. 91-198-01 (להלן-**האוטובוס**), ברחוב הירקון בתל אביב, מכיוון דרום לצפון, ובצומת הירקון-גאולה (להלן-הצומת), נסע בניגוד לאור אדום שדלק בכיוון נסיעתו. כתוצאה מכך פגע האוטובוס בחלק האחורי שמאלי של רכב מסוג פורד מ.ר. 51-900-59, אשר נסע ברחוב גאולה ממזרח למערב בחסות אור ירוק שדלק ברמזור בכיוון נסיעתו. הרכב מסוג פורד נהדף בעקבות החבטה לכיוון ימינה וקדימה ופגע במנוח, מורציו קושמרו ז"ל, אשר עמד מאחורי רכבו שחנה ברחוב גאולה, לאחר הצומת, לכיוון מערב.

טענת ההגנה העיקרית כפי שהועלתה במועד הקראת כתב האישום הייתה כי האוטובוס נסע בצומת שעה שבכיוון נסיעתו דלק אור ירוק.

בתיק נוהל הליך הוכחות ממושך החל מיום 17.10.13, כשבוחן התנועה מסר את עדותו ביום 23.1.14.

מלכתחילה בוצע פענוח רגיל של דיסקת הטכוגרף שהותקנה באוטובוס באשר לנסיעתו עד לאירוע התאונה, אך מאוחר יותר תוקן כתב האישום, על ידי הוספת העד רב פקד אילן ידגר, קצין בוחנים ארצי, אשר ערך ביום 27.6.13, חוות דעת מומחה -פענוח דיסקת טכוגרף (ת/29), זאת באמצעות מיקרוסקופ מתקדם שמאפשר שחזור ברמת דיוק גבוהה של מסלול נסיעת האוטובוס עובר לתאונה, תוך התייחסות לזמן ולמרחק, ואף לתאוצה ותאווה. בחוות דעתו של המומחה מטעם ההגנה, נאמר כי הפיענוח באמצעות המיקרוסקופ האמור בוצע על פי בקשת ההגנה.

עמוד 1

מסמך נוסף המהותי לבקשה שבפניי, הוא ת/38, מכתב מיום 1.7.13, בו ציין רב פקד ידגר כי התבקש להתייחס לטענת ההגנה כי פענוח הטכוגרף בצירוף תכנית הרמזורים יאששו את טענת הנאשם לפיה נכנס לצומת באור ירוק. רב פקד ידגר השיב כי היות והרמזור בצומת הרב קוק לא היה מחובר במועד התאונה למחשב התנועה המרכזי של עיריית תל אביב ופעל באופן עצמאי, אין הוא מוצא תימוכין לטענת ההגנה.

ההגנה העבירה למאשימה את חוות דעתו של המומחה מטעמה, מר ניר קוסטיקה (להלן- **מומחה ההגנה**), ביום 30.3.14. בעקבות זאת, הגישה המאשימה בקשה לזמן שוב לעדות מטעמה את אינג' שמעון קסילביץ, מנהל מערכת בקרת הרמזורים בעיריית תל אביב, כשנטען בבקשה כי בהיסח דעת נפלה בעדותו טעות מהותית הנוגעת לזמני המחזור של מערכות הרמזורים במסלול נסיעת האוטובוס ברחוב הירקון. על מנת שלא יונחו בפני בית המשפט נתונים שגויים סברתי כי נכון יהיה לקבל את בקשת המאשימה, בפרט כשבאותו מועד טרם הסתיימה פרשת התביעה. לשם תיקון הנתון השגוי, הוגש תע"צ נוסף (ת/39), בו הוסבר כי מדובר במערכות רמזורים שלהן מחזורי זמן שונים; בצומת הירקון-נחמיה, זמן המחזור עומד על 65 שניות, ובצומת שאחריו, הירקון - הרב קוק, על 70 שניות. לפיכך נטען כי לא קיים פער זמנים קבוע בין שתי מערכות הרמזורים האלה. חקירתו הנגדית של העד קסילביץ בעקבות הגשת התע"צ הנוסף נערכה ביום 12.5.14.

בעקבות התע"צ הנוסף (ת/39), הגישה ההגנה חוות דעת מומחה מעודכנת מטעמה, שנערכה ביום 8.9.14. בחוות דעת זו טען מומחה ההגנה כי זמן המחזור במערכות הרמזורים הוא זהה ועומד על 90 שניות. מומחה ההגנה הסתמך לתמיכת טענתו זו על ניסוי שערך ביום 1.8.14.

בנוסף, ערך מומחה ההגנה מספר ניסויים במסגרתם נסע במסלול נסיעת האוטובוס עובר לתאונה, ולפי טענתו בכל המקרים הגיע לצומת גאולה-הירקון, כאשר ברמזור דלק אור ירוק. למועדי עריכת הניסויים אתייחס בהמשך החלטתי.

עם סיום עדותו של מומחה ההגנה ביום 23.9.14, המאשימה עתרה למתן רשות להגיש ראיות נוספות בנוגע לזמני המחזור של מערכות הרמזורים, לשם הזמנת עדות מומחה ההגנה. ההגנה התנגדה למתן רשות כאמור, אולם הבקשה נענתה שכן הייתה זו הפעם הראשונה בה טענה ההגנה כי היא חולקת על הנתונים שהוצגו בתעודות עובד הציבור מטעם אינג' קסילביץ באשר לזמני המחזור של מערכות הרמזורים, וטענה מאוחרת זו הועלתה על ידה בהסתמך על ניסוי שנערך זמן קצר לפני מועד עדותו של מומחה ההגנה.

בעקבות הרשות שניתנה להגשת ראיות נוספות, נדרש בוחן התנועה לבצע ניסוי מטעמו, אך בפועל הגיש חוות דעת שכוללת התייחסות לא רק לזמני המחזור של מערכות הרמזורים, אלא אף מדידות וניסויים נוספים.

ההגנה התנגדה להגשת חוות הדעת, למעט בנוגע לזמני המחזור של מערכות הרמזורים, בציינה כי אין היא עומדת בתנאי סעיף 165 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, (להלן- **חוק סדר הדין הפלילי**). לטענתה, פנתה למאשימה והציגה מראש את קו הטיעון שבכוונתה לעלות במסגרת ראיותיה, רב פקד ידגר התבקש על ידי המאשימה לבחון את קו הטיעון שהעלתה ההגנה, והתייחס לכך במפורש במכתבו ת/38. מכאן שניתן היה לצפות עוד טרם דיון ההוכחות, את התיזה שתוצג במסגרת פרשת ההגנה, ובנסיבות אלה אין לאפשר את הגשת חוות דעת הבוחן, שהיא למעשה בגדר השלמת חקירה. עוד נטען כי בוחן התנועה ביצע שלושה ניסויים להפרכת הניסויים שבוצעו על ידי מומחה ההגנה, זאת בניגוד לרשות שניתנה על ידי בית המשפט. לאימות טענותיה הפנתה ההגנה הפנתה לפסיקה: **ע"פ**

9216/03 ז'אן אלרז נ' מדינת ישראל - בו התיר בית המשפט לשוב ולהשמיע עד מומחה כעד הזמה, וכן **לתפ"ח** (מח' -נצ') **502-07 רומן זדורוב נ' מדינת ישראל** - בו לא ניתנה רשות לזימון עד הזמה, מהטעם שלא היה בפי התביעה טענה כי לא ניתן היה לצפות את התיזה שנכללה בחוות דעת מומחה ההגנה.

באת כוח המאשימה טענה כי יש בחוות דעת הבוחן כדי לחשוף אי אמיתות ואי דיוקים בולטים שנטענו על ידי מומחה ההגנה במסגרת חוות דעתו. לטענתה, מומחה ההגנה שינה את חוות דעתו המקורית בעקבות התע"צ הנוסף (ת/39) שהוגש מטעם אינג' קסילביץ, וכלל בחוות דעתו המעודכנת נתונים שונים לחלוטין, אשר המאשימה לא יכולה הייתה לצפות מראש, ובפרט לא היה באפשרותה לצפות כי המומחה יסתמך על נתונים שאינם נכונים באופן מובהק.

דין והכרעה:

הסעיף המסדיר הגשת ראיות נוספות מטעם התביעה הוא סעיף 165 לחוק סדר-הדין הפלילי, הקובע:

"בית המשפט רשאי להרשות לתובע להביא ראיות לסתור טענות העולות מראיות ההגנה ואשר התובע לא יכול היה לצפותן מראש, או להוכיח עובדות שהנאשם חזר בו מהודייתו בהן לאחר סיום פרשת התביעה".

ב- **ע"פ 9216/03 ז'אן אלרז נ' מדינת ישראל**, קבע בית המשפט העליון כי בדין התיר בית משפט קמא הגשת ראיות נוספות אשר נדרשות היו לצורך גילוי האמת, זאת נוכח העובדה שהנאשם העלה טענה חדשה בשלב מאוחר של המשפט. עוד הוסבר שם כי סעיף 165 לחוק סדר הדין הפלילי הוא חלק מאגד של סעיפים המצויים באותו חוק (סעיפים 166 ו- 167 לחוק) שהמשותף להם הוא הסמכות שהם מעניקים לבית-המשפט להתיר הבאתן של ראיות נוספות לאחר שהתביעה וההגנה סיימו את פרשת ראיותיהן. בית המשפט הסתמך על דבריו של כבוד השופט שמגר ב- **ע"פ 842/85 הרנוי נ' מדינת ישראל** (פ"ד מב (4) 245, 259), אשר קבע בפסק דינו, בין היתר, כדלקמן:

"לו היה בית המשפט סוגר עצמו בפני הבאת ראיות... היה מוותר בכך על בירור שיפוטי נאות בנקודה המהותית והמרכזית של המשפט...אכן אין להסכים, שההליך הפלילי יהפוך לנדנדה אין-סופית של עדויות הזמה הדדיות; אולם, מאידך גיסא, אין לקבל את המסקנה, כי שאלה כגון היעדר אחריות פלילית ... המועלית בשלב מאוחר תוך כדי הליכי משפט רצח, תהיה מוכרעת על יסוד טענותיו של צד אחד בלבד, עקב הסירוב של בית המשפט לבחון את הנתונים הרלבנטיים שבידי הצד השני.

ובהמשך :

"חוות-דעת מקצועית - אשר הנושא בו היא דנה נתון במחלוקת כנה ועניינית בין המומחים - אינה יכולה להפוך לבלעדית רק בשל כך שהסניגוריה (או התביעה, הכול לפי העניין) גיבשה את קו הטיעון שלה בשלב כה מאוחר, עד שהיה בכך כדי למנוע היערכות מראש כלפיו על-ידי הצד האחר. המדיניות המשפטית הנכונה, כביטוייה, למשל, בין היתר, בסעיף 83 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, באה להטיל חובת גילוי כדי לצמצם את אלמנט ההפתעה ולאפשר גם לתביעה היערכות נאותה מול תיזה מקצועית של ההגנה."

בכל הנוגע לטענת מומחה ההגנה כי זמן המחזור של מערכות הרמזורים עומד על 90 שניות מדובר בטענה חדשה ומפתיעה, שהתביעה לא הייתה יכולה לצפות מראש, וההגנה הסכימה בדיון שנערך ביום 13.1.15, כי יש לאפשר לבוחן התנועה להציג את הניסוי שערך בהקשר לטענה זו.

בנוסף, ערך בוחן התנועה שלושה ניסויים בהם נסע במסלול נסיעת האוטובוס ברחוב הירקון על סמך פיענוח הטכוגרף, וזאת על מנת לסתור הניסויים שערך מומחה ההגנה.

איני סבורה כי נכון יהיה להתיר למאשימה להגיש כראיות נוספות מטעמה את מהלך הניסויים האמורים על מסקנותיהן, זאת מהנימוקים שלהלן:

כפי שעולה ממכתבו של רב פקד אילן ידגר, ת/38, הצביעה ההגנה עוד בשלב מוקדם יחסית של ההליך המשפטי, על קו ההגנה שכוונתה לנקוט, שעיקרו ביצוע התאמה בין רישומי הטכוגרף לבין תכנית הרמזורים, זאת על מנת לבסס את טענתה כי הנאשם נסע באור ירוק בצומת הנדון.

בחקירתו הנגדית נשאל רב פקד ידגר אם ערך השוואה בין תוצאות פיענוח הטכוגרף לבין תכנית הרמזורים, והשיב על כך בשלילה, בצינו כי לא מצא לכך צורך או חשיבות. הוא אף טען כי במהלך הפיענוח לא התייחס לצמתים במסלול נסיעת האוטובוס עד אירוע התאונה (פרוט' מיום 23.1.14, עמ' 44, שורות 1, 15-16)

יובהר כי בהמשך חקירתו הנגדית לאחר שהוצגו בפני העד נתונים בנוגע למרחק שבין צמתים שונים שעבר האוטובוס במסלול נסיעתו לבין מקום התאונה, מסר רב פקד ידגר גרסה ברורה בנוגע לאופן נסיעתו של הנאשם במועד האירוע, אך חזר על עמדתו כי גם אם קיים גל ירוק ברחוב הירקון, לא ניתן לאשש או לסתור את טענת הנאשם כי נכנס באור ירוק לצומת בו אירעה התאונה, זאת לאור כך שהרמזור בצומת הרב קוק- הירקון לא היה מחובר למערכת הממוחשבת של עיריית תל אביב.

בוחן התנועה נשאל אף הוא בחקירתו הנגדית אם ערך ניסויים על מנת לבדוק אם נכונה גרסתו של הנאשם כי עבר באור ירוק את כל הצמתים במסלול נסיעתו, והשיב כי לא מצא בכך צורך (פרוטוקול מיום 23.1.14, עמ' 53, שורות 24-25).

לא הייתה כל מניעה לבצע בעבר ניסויים בהתבסס על תכנית הרמזורים ופיענוח רישומי הטכוגרף, כפי שערך בוחן התנועה עתה, ואין מקום לבצע השלמת חקירה בשלב הנוכחי, כאשר מלכתחילה סברה המאשימה כי ניסויים כאלה אינם רלוונטיים.

בנוגע למדידות שערך הבוחן, הרי שאין בהם צורך, היות והנתונים שהציגה ההגנה דומים מאד.

נושא נוסף בו יש להכריע נוגע למסקנותיו של הבוחן בחוות דעתו.

בחוות מומחה ההגנה נאמר כי מסקנותיו נשענות על ניסויים שנערכו על ידו ביום 1.8.14 וביום 7.9.14, כמפורט בסעיף 1.3 לחוות הדעת. ואכן, הבוחן צירף לחוות דעתו סרטי וידאו המתעדים אך ניסויים אלה. עם זאת, בסעיפים 5.8-5.9 לחוות דעתו התייחס המומחה לניסויים שנערכו על ידו בחודש אוקטובר 2013. מכאן ניתן ללמוד כי מלכתחילה ערך מומחה ההגנה ניסויים מסוימים, ולקראת עדותו בחודש ספטמבר 2014 מצא לנכון לערוך ניסויים נוספים. המאשימה טענה כי לא היה באפשרותה לצפות כי מומחה ההגנה יסתמך בחוות דעתו המעודכנת על נתונים שונים לחלוטין, ובפרט על נתונים שאינם נכונים בצורה מובהקת, להשקפתה.

מקובל עלי כי לא ניתנה למאשימה הזדמנות נאותה להגיב באמצעות מומחה מטעמה בנוגע לניסויים הנוספים שנערכו על ידי מומחה ההגנה, וזאת לאור העובדה שניסויים אלה נערכו סמוך למועד מסירת עדותו של מומחה ההגנה בפני בית המשפט. לנוכח העובדה שמדובר במחלוקת מקצועית הנוגעת לעניין מהותי, אשר בירורה יתרום לגילוי האמת, הגעתי למסקנה כי יש לאפשר לתביעה להציג באמצעות גורם מקצועי מטעמה את השגותיה באשר לאותם ניסויים.

לפיכך, אני מאשרת למאשימה להגיש מטעמה כראיות נוספות את הסעיפים הבאים מתוך חוות הדעת מיום 24.11.14:

ניסוי מס' 1 - הנוגע לזמני המחזור של מערכות הרמזורים, ומסקנות 1-2 העוסקות באותו נושא.

מסקנה מס' 3 - שבחלקה עוסקת בזמני המחזור השונים של מערכות הרמזורים אך כוללת גם התייחסות, אם כי בעקיפין, לניסויים הנוספים שערך מומחה ההגנה, וכן את שורות 3-4 במסקנה מס' 5, בהן קיימת התייחסות לניסויים הנוספים שערך מומחה ההגנה.

המזכירות תשלח את ההחלטה לצדדים בפקס ובדואר.

ניתנה היום 12.4.15, כג' ניסן תשע"ה, בנוכחות עו"ד חגי בנימין.